

I

(Zakonodajni akti)

UREDBE

UREDBA (EU) 2022/838 EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA

z dne 30. maja 2022

o spremembi Uredbe (EU) 2018/1727 v zvezi z zavarovanjem, analizo in hrambo dokazov, povezanih z genocidom, hudodelstvi zoper človečnost, vojnimi zločini in povezanimi kaznivimi dejanji, v Eurojustu

EVROPSKI PARLAMENT IN SVET EVROPSKE UNIJE STA –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije in zlasti člena 85 Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Evropske komisije,

po posredovanju osnutka zakonodajnega akta nacionalnim parlamentom,

v skladu z rednim zakonodajnim postopkom ⁽¹⁾,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Z Uredbo (EU) 2018/1727 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽²⁾ je bil ustanovljen Eurojust ter določene njegove naloge, pristojnosti in funkcije.
- (2) Člen 3(1) Uredbe (EU) 2018/1727 določa, da je Eurojust pristojen za obravnavo oblik kaznivih dejanj, ki so navedene v Prilogi I k navedeni uredbi, ki vključujejo genocid, hudodelstva zoper človečnost in vojne zločine. Na podlagi člena 3(4) Uredbe (EU) 2018/1727 je Eurojust pristojen tudi za obravnavo kaznivih dejanj, povezanih s kaznivimi dejanji, navedenimi v Prilogi I k navedeni uredbi.
- (3) Ruska federacija je 24. februarja 2022 začela vojaško agresijo proti Ukrajini. Utemeljeno je mogoče domnevati, da so se v okviru trenutnih sovražnosti v Ukrajini dogajali in se še dogajajo hudodelstva zoper človečnost in vojni zločini.
- (4) Unija bi morala glede na resnost razmer nujno sprejeti vse potrebne ukrepe za zagotovitev, da bodo storilci hudodelstev zoper človečnost in vojnih zločinov v Ukrajini odgovarjali za svoja dejanja.
- (5) Državna tožilstva v več državah članicah in Ukrajini so začela preiskave dogodkov v Ukrajini, pri čemer se, kadar je to ustrezno, zanašajo na podporo Eurojusta. Eurojust je 27. junija 2016 sklenil sporazum o sodelovanju z Ukrajino. V skladu s tem sporazumom je Ukrajina v Eurojust napotila ukrajinskega tožilca za zvezo zaradi lažjega sodelovanja med Eurojustom in Ukrajino.

⁽¹⁾ Stališče Evropskega parlamenta z dne 19. maja 2022 (še ni objavljeno v Uradnem listu) in odločitev Sveta z dne 25. maja 2022.

⁽²⁾ Uredba (EU) 2018/1727 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. novembra 2018 o Agenciji Evropske unije za pravosodno sodelovanje v kazenskih zadevah (Eurojust) ter nadomestitvi in razveljavitvi Sklepa Sveta 2002/187/PNZ (UL L 295, 21.11.2018, str. 138).

- (6) Na podlagi Rimskega statuta Mednarodnega kazenskega sodišča z dne 17. julija 1998 je Mednarodno kazensko sodišče pooblašeno, da izvaja svojo pristojnost nad storilci najtežjih mednarodnih hudodelstev, kot so opisana v Rinskem statutu. Pristojnost Mednarodnega kazenskega sodišča dopolnjuje nacionalne pristojnosti v kazenskih zadevah. Tožilstvo Mednarodnega kazenskega sodišča je naznanilo, da je začelo preiskavo razmer v Ukrajini.
- (7) Zaradi uporabe načela univerzalne jurisdikcije v več državah članicah in dopolnilne narave pristojnosti Mednarodnega kazenskega sodišča je pomembno, da se usklajuje in izmenjuje dokaze med nacionalnimi preiskovalnimi organi in organi pregona v različnih jurisdikcijah ter z Mednarodnim kazenskim sodiščem ali katerim koli drugim sodiščem ali mehanizmom, vzpostavljenim v ta namen, da se zagotovi učinkovitost preiskav in pregona genocida, hudodelstev zoper človečnost, vojnih zločinov in povezanih kaznivih dejanj, vključno s tistimi, ki bi lahko bila storjena v Ukrajini v okviru trenutnih sovražnosti.
- (8) Da bi zagotovili izmenjavo dokazov in najboljših praks v zvezi s pregonom genocida, hudodelstev zoper človečnost, vojnih zločinov in povezanih kaznivih dejanj s pristojnimi nacionalnimi organi in mednarodnimi pravosodnimi organi, bi moral Eurojust okrepiti sodelovanje s kazenskimi sodišči in mehanizmi, vzpostavljenimi za obravnavanje kršitev mednarodnega prava. Eurojust bi moral v ta namen vzpostaviti tesno sodelovanje z Mednarodnim kazenskim sodiščem in vsemi drugimi sodišči ali mehanizmi, namenjenimi obravnavanju kaznivih dejanj, ki vplivajo na mednarodni mir in varnost. Temu ustrezno bi moral Eurojust olajšati izvrševanje zaprosil za pravosodno sodelovanje Mednarodnega kazenskega sodišča ali posebnih kazenskih sodišč ali mehanizmov v zvezi z dokazi, povezanimi z genocidom, hudodelstvi zoper človečnost, vojnimi zločini in povezanimi kaznivimi dejanji.
- (9) Obstaja tveganje, da dokazov, povezanih z genocidom, hudodelstvi zoper človečnost, vojnimi zločini in povezanimi kaznivimi dejanji, ni mogoče varno hraniti na ozemlju, na katerem potekajo sovražnosti. To velja tudi za dokaze, povezane s trenutnimi sovražnostmi v Ukrajini. Zato je primerno vzpostaviti centralno zmogljivost za hrambo na varnem mestu. Centralna zmogljivost za hrambo bi lahko bila potrebna tudi za dokaze, ki jih zberejo organi, uradi in agencije Unije, mednarodni organi ali tretje osebe, kot so organizacije civilne družbe, da bi bili ti dokazi dostopni pristojnim nacionalnim organom in mednarodnim pravosodnim organom.
- (10) Eurojust ima strokovno znanje in izkušnje za podporo preiskavam in pregonu čezmejnih kaznivih dejanj, vključno z genocidom, hudodelstvi zoper človečnost, vojnimi zločini in povezanimi kaznivimi dejanji. Taka podpora se nanaša tudi na zavarovanje, analizo in hrambo dokazov, kar zadeva njihovo dopustnost pred sodišči in njihovo zanesljivost.
- (11) Eurojust lahko z zavarovanjem, analiziranjem in hranjenjem dokazov, povezanih z genocidom, hudodelstvi zoper človečnost, vojnimi zločini in povezanimi kaznivimi dejanji, ter, kadar je to potrebno in ustrezno, z omogočanjem njihove izmenjave v skladu z veljavnimi pravili Unije o varstvu podatkov, podpira pripravo zadev nacionalnih in mednarodnih preiskavah ter zagotavlja dodatno podporo pristojnim nacionalnim organom in mednarodnim pravosodnim organom. Taka analiza je lahko še posebej koristna za preverjanje zanesljivosti izjav prič ali za vzpostavljanje kakršnih koli ustreznih povezav. Vendar ta uredba ne uvaja kakršne koli obveznosti za nacionalne organe, da delijo dokaze z Eurojustom.
- (12) Vzpostaviti bi bilo treba novo začasno zmogljivost za zavarovanje, analizo in hrambo dokazov, povezanih z genocidom, hudodelstvi zoper človečnost, vojnimi zločini in povezanimi kaznivimi dejanji. Ker je hramba takih dokazov nujna, bi jih moral Eurojust hraniti v avtomatizirani zmogljivosti za upravljanje in hrambo podatkov, ločeni od sistema vodenja zadev, vzpostavljenega na podlagi člena 23 Uredbe (EU) 2018/1727 (v nadaljnjem besedilu: avtomatizirana zmogljivost za upravljanje in hrambo podatkov). Predlog uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o spremembi Uredbe (EU) 2018/1727 Evropskega parlamenta in Sveta ter Sklep Sveta 2005/671/PNZ v zvezi z digitalno izmenjavo informacij v primerih terorizma vsebuje določbe o vzpostavitvi novega sistema vodenja zadev. Ko bo ta nov sistem vodenja zadev vzpostavljen, bi bilo treba operativne podatke, ki se začasno obdelujejo v avtomatizirani zmogljivosti za upravljanje in hrambo podatkov, vključiti vanj. Splošna pravila, določena v poglavju IX Uredbe (EU) 2018/1725 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽³⁾, bi se morala uporabljati brez poseganja v posebna pravila o varstvu podatkov, določena v Uredbi (EU) 2018/1727.

⁽³⁾ Uredba (EU) 2018/1725 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. oktobra 2018 o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov v institucijah, organih, uradih in agencijah Unije in o prostem pretoku takih podatkov ter o razveljavitvi Uredbe (ES) št. 45/2001 in Sklepa št. 1247/2002/ES (UL L 295, 21.11.2018, str. 39).

- (13) Zavarovanje, analiza in hramba dokazov, povezanih z genocidom, hudodelstvi zoper človečnost, vojnimi zločini in povezanimi kaznivimi dejanji, v avtomatizirani zmogljivosti za upravljanje in hrambo podatkov ter dostopnost teh dokazov, kadar je to potrebno in ustrezno, za pristojne nacionalne organe in mednarodne pravosodne organe bi morali ustrezati najvišjim standardom kibernetne varnosti in varstva podatkov v skladu s členoma 7 in 8 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah, Uredbo (EU) 2018/1725, zlasti členom 91, ter posebnim pravilom o varstvu podatkov iz Uredbe (EU) 2018/1727.
- (14) Za dokazovanje genocida, hudodelstev zoper človečnost, vojnih zločinov in povezanih kaznivih dejanj so lahko koristni satelitski posnetki, fotografije, videoposnetki in zvočni posnetki. Zato bi moral imeti Eurojust možnost, da satelitske posnetke, fotografije, videoposnetke in zvočne posnetke obdeluje in shranjuje v ta namen.
- (15) Eurojust in Europol bi morala tesno sodelovati v okviru svojih pristojnosti, ob upoštevanju potrebe po preprečevanju podvajanja prizadevanj in svojih operativnih zmogljivosti, zlasti pri obdelavi in analizi informacij v okviru Europolovega obstoječega namenskega sistema za mednarodna kazniva dejanja, ki se imenuje analitični projekt za mednarodna kazniva dejanja, da bi podprla pristojne organe pri preiskovanju in pregonu genocida, hudodelstev zoper človečnost, vojnih zločinov in povezanih kaznivih dejanj. Zato bi moral Eurojust imeti možnost, da bi Europolu posredoval informacije, ki jih je prejel pri opravljanju svoje operativne funkcije na podlagi Uredbe (EU) 2018/1727 pri podpiranju ukrepov držav članic v boju proti genocidu, hudodelstvom zoper človečnost, vojnim zločinom in povezanim kaznivim dejanjem. Tako sodelovanje bi moralo vključevati redno skupno ocenjevanje operativnih in tehničnih vprašanj.
- (16) Glede na nujno potrebo po vzpostavitvi avtomatizirane zmogljivosti za upravljanje in hrambo podatkov v Eurojustu za obravnavanje dokazov v zvezi z genocidom, hudodelstvi zoper človečnost, vojnimi zločini in povezanimi kaznivimi dejanji, da se zagotovi odgovornost za take zločine, storjene v Ukrajini, se je primerno sklicevati na izjemo od roka osmih tednov, določeno v členu 4 Protokola št. 1 o vlogi nacionalnih parlamentov v Evropski uniji, ki je priložen Pogodbi o Evropski uniji (PEU), Pogodbi o delovanju Evropske unije (PDEU) in Pogodbi o ustanovitvi Evropske skupnosti za atomsko energijo.
- (17) V skladu s členom 3 in členom 4a(1) Protokola št. 21 o stališču Združenega kraljestva in Irske glede območja svobode, varnosti in pravice, ki je priložen PEU in PDEU, je Irska podala uradno obvestilo, da želi sodelovati pri sprejetju in uporabi te uredbe.
- (18) V skladu s členoma 1 in 2 Protokola št. 22 o stališču Danske, ki je priložen PEU in PDEU, Danska ne sodeluje pri sprejetju te uredbe, ki zato zanjo ni zavezujoča in se v njej ne uporablja.
- (19) Ker ciljev te uredbe, in sicer omogočanja Eurojustu, da zavaruje, analizira in hrani dokaze, povezane z genocidom, hudodelstvi zoper človečnost in povezanimi kaznivimi dejanji, omogočanja izmenjave takih dokazov ter vzpostavitve avtomatizirane zmogljivosti za upravljanje in hrambo podatkov, ločene od obstoječega Eurojustovega sistema vodenja zadev, države članice ne morejo zadovoljivo doseči, temveč se zaradi obsega ali učinkov ukrepa lažje dosežejo na ravni Unije, lahko Unija sprejme ukrepe v skladu z načelom subsidiarnosti iz člena 5 PEU. V skladu z načelom sorazmernosti iz navedenega člena ta uredba ne presega tistega, kar je potrebno za doseganje navedenih ciljev.
- (20) Opravljeno je bilo posvetovanje z Evropskim nadzornikom za varstvo podatkov v skladu s členom 42 Uredbe (EU) 2018/1725, ki je mnenje podal 13. maja 2022.
- (21) Ta uredba bi morala nujno začeti veljati dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*, da se nemudoma da na voljo novo avtomatizirano zmogljivost za upravljanje in hrambo podatkov v Eurojustu, ki omogoča zavarovanje, analizo in hrambo dokazov v zvezi z genocidom, hudodelstvi zoper človečnost, vojnimi zločini in povezanimi kaznivimi dejanji, da se zagotovi odgovornost za take zločine, storjene v Ukrajini –

SPREJELA NASLEDNJO UREDBO:

Člen 1

Spremembe Uredbe (EU) 2018/1727

Uredba (EU) 2018/1727 se spremeni:

(1) v členu 4(1) se doda naslednja točka:

„(j) podpira ukrepe držav članic v boju proti genocidu, hudodelstvom zoper človečnost, vojnim zločinom in povezanim kaznivim dejanjem, tudi z zavarovanjem, analiziranjem in hranjenjem dokazov, povezanih s temi zločini in povezanimi kaznivimi dejanji, ter, kadar je to potrebno in primerno, omogočanjem izmenjave takih dokazov ali kakšnim drugačnim neposrednim dajanjem na voljo teh dokazov pristojnim nacionalnim organom in mednarodnim pravosodnim organom, zlasti Mednarodnemu kazenskemu sodišču.“;

(2) v členu 80 se doda naslednji odstavek:

„8. Z odstopanjem od člena 23(6) lahko Eurojust vzpostavi avtomatizirano zmogljivost za upravljanje in hrambo podatkov, ločeno od sistema vodenja zadev iz člena 23, za namene obdelave operativnih osebnih podatkov za opravljanje operativne funkcije iz člena 4(1), točka (j) (v nadaljnjem besedilu: avtomatizirana zmogljivost za upravljanje in hrambo podatkov).

Avtomatizirana zmogljivost za upravljanje in hrambo podatkov ustreza najvišjim standardom kibernetске varnosti.

Ne glede na člen 90 Uredbe (EU) 2018/1725 se Eurojust pred začetkom delovanja avtomatizirane zmogljivosti za upravljanje in hrambo podatkov posvetuje z Evropskim nadzornikom za varstvo podatkov. Evropski nadzornik za varstvo podatkov poda mnenje v dveh mesecih od prejema uradnega obvestila pooblaščenе osebe za varstvo podatkov.

Uradno obvestilo pooblaščenе osebe za varstvo podatkov iz tretjega pododstavka vsebuje vsaj naslednje elemente:

- (a) splošni opis predvidenih dejanj obdelave;
- (b) oceno tveganj za pravice in svoboščine posameznikov, na katere se nanašajo osebni podatki;
- (c) ukrepe za obvladovanje tveganj iz točke (b);
- (d) zaščitne ukrepe, varnostne ukrepe in mehanizme za zagotavljanje varstva osebnih podatkov in za dokazovanje skladnosti s to uredbo, ob upoštevanju pravic in legitimnih interesov posameznikov, na katere se nanašajo osebni podatki, ter drugih oseb, ki jih to zadeva.

Določbe o varstvu podatkov iz te uredbe in Uredbe (EU) 2018/1725 se uporabljajo za obdelavo podatkov v avtomatizirani zmogljivosti za upravljanje in hrambo podatkov, kolikor niso neposredno povezane s tehnično ureditvijo sistema vodenja zadev. Pravice do dostopa in roki za dostop do podatkov, shranjenih v avtomatizirani zmogljivosti za upravljanje in hrambo podatkov, so v skladu z veljavnimi pravili o dostopu do začasnih delovnih datotek, v podporo katerih se hranijo podatki, ter z zadevnimi roki, zlasti tistimi, ki so določeni v členu 29 te uredbe.

Odstopanje iz tega odstavka se uporablja, dokler velja sistem vodenja zadev, ki je sestavljen iz začasnih delovnih datotek in seznama.“;

(3) Priloga II se spremeni:

(a) točka 1(n) se nadomesti z naslednjim:

„(n) profili DNK, ki so bili ugotovljeni iz nekodiranih delov DNK, fotografije in prstni odtisi ter v zvezi z zločini in povezanimi kaznivimi dejanji iz člena 4(1), točka (j), videoposnetki in zvočni posnetki.“;

(b) točka 2(f) se nadomesti z naslednjim:

„(f) opis in vrsta kaznivih dejanj, v katere je oseba vpletena, čas in lokacija storitve kaznivih dejanj, vrsta kaznivih dejanj, potek preiskav ter v zvezi z zločini in povezanimi kaznivimi dejanji iz člena 4(1), točka (j), informacije o kaznivem ravnanju, vključno z zvočnimi posnetki, videoposnetki, satelitskimi posnetki in fotografijami.“;

Člen 2

Začetek veljavnosti

Ta uredba začne veljati dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

Ta uredba je v celoti zavezujoča in se neposredno uporablja v državah članicah v skladu s Pogodbama.

V Bruslju, 30. maja 2022

Za Evropski parlament
predsednica
R. METSOLA

Za Svet
predsednik
B. LE MAIRE
